

BETÆNKNING**afgivet af Udvalget for Forretningsordenen****vedrørende**

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om at Formandskabet for Inatsisartut pålægges at fremsætte ændringsforslag til Forretningsordnen for Inatsisartut, således at Formanden for Naalakkersuisut, i lighed med tidligere gældende regler, uden de begrænsninger der gælder for de øvrige medlemmer af Naalakkersuisut til enhver tid vil kunne kræve at få ordet. Det foreslås derfor, at der indsættes en bestemmelse i Forretningsordnen for Inatsisartut med følgende ordlyd "Formanden for Naalakkersuisut kan kræve at tale, når Formanden for Naalakkersuisut ønsker det".

(Medlemer af Inatsisartut Siumut, Demokraterne, Atassut)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Lars-Emil Johansen, Siumut, formand
Inatsisartutmedlem Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit n.fmd
Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit n. fmd
Inatsisartutmedlem Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraterne
Inatsisartutmedlem Randi V. Evaldsen, Demokraterne
Inatsisartutmedlem Ineqi Kielsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Steen Lyng, Atassut
Inatsisartutmedlem Mala Høy Kuko, Atassut
Inatsisartutmedlem Anthon Frederiksen, Partii Naleraq
Inatsisartutmedlem Henrik Fleischer, Partii Naleraq

Indledning

Forslaget pålægger Formandskabet, at fremsætte forslag til ændring af forretningsordenen således, at "Formanden for Naalakkersuisut, i lighed med tidligere gældende regler, uden de begrænsninger der gælder for de øvrige medlemmer af Naalakkersuisut til enhver tid vil kunne kræve at få ordet".

Det her fremsatte beslutningsforslag, er fremsat i forening af medlemmerne af Inatsisartut fra Siumut, Demokraterne og Atassut.

Nærværende beslutningsforslag blev ved Inatsisartuts førstebehandling den 11. oktober 2016, henvist til behandling i Udvalget for Forretningsordenen.

Forslagets overordnede indhold og formål

Beslutningsforslaget henviser til tidligere taletidsregler fra 2008, der var underlagt andre forudsætninger og formkrav til taletiderne, som nu ønskes genindført i nugældende og anderledes taletidsregler i forretningsordenen, hvortil det ønskes, at formanden for Naalakkersuisut til hver en tid, kan kræve at tale når formanden kræver dette.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Det konstateredes under førstebehandlingen, opbakning til forslaget fra alle partier samt løsgænger Per Rosing Petersen, hvor alle støttede forslaget i foreliggende form.

Udvalgets behandling af forslaget

Gældende taletider

Indledningsvist konstaterer udvalget, at det ikke fremgår klart eller præcist af det fremsatte beslutningsforslag, hvordan forslagsstillerne har forholdt sig til forslagets sammenhæng, med de nugældende taletider i Inatsisartut og i hvilken form der stilles krav om, at formanden til hver en tid skal kunne kræve ordet i de nugældende taletidsregler.

Det fremgår af forretningsordenens taletider bilag 1, en oversigt over gældende taletider for Inatsisartut og Naalakkersuisut.

Udgangspunktet i de nugældende taletider er, at et forslag fremlægges fra talerstolen og ordførerne giver deres tilkendegivelser hertil fra talerstolen og at debatten føres med den der står på talerstolen og ikke på tværs af salen, mellem medlemmer og Naalakkersuisut.

Når et forslag og svarnotater er fremsat, har hvert parti mulighed for et ordførerindlæg, hvortil alle partier og Naalakkersuisut har mulighed for at stille 3 spørgsmål til ordføreren.

Når alle ordførerne har fremsat deres ordførerindlæg og både partier og Naalakkersuisut alle har fået muligheden for, at stille spørgsmål til ordførerne, er der afsluttende bemærkninger fra forslagsstiller. Alle partier og Naalakkersuisut gives igen mulighed for, at stille 2 spørgsmål til forslagsstiller og endelig gives Naalakkersuisut mulighed for afsluttende bemærkninger til forslaget, hvortil alle partier og Naalakkersuisut kan stille 2 afsluttende spørgsmål.

Det betyder, at formanden for Naalakkersuisut i de nugældende taletidsregler, på lige vilkår med partierne, gives mulighed for at stille 3 spørgsmål til hver ordfører samt 2 spørgsmål til

forslagsstillers afsluttende bemærkninger. Dette forudsat, at andre medlemmer af Naalakkersuisut ikke benytter sig af de 3 eller 2 muligheder for Naalakkersuisut, til at stille spørgsmål.

Reglerne fra 2008 hvor formanden altid kunne kræve ordet.

Forslagsstillerne ønsker genindførelsen af formandens ret til at kræve ordet til hver en tid, med henvisning til taletidsreglerne fra 2008. Udvalget konstaterer, at der ifølge de gamle taletidsregler var en anden struktur og form for fremlæggelser i salen. I henhold til 2008 taletidsreglerne, fremlagde forslagsstilleren først sit forslag som nu. Naalakkersuisut fremlagde herefter et svarnotat hertil. Herefter fremlagde alle ordførerne deres ordførerindlæg kort efter hinanden, hvorefter der var en generel debat til alle ordførerindlæggene i salen og hvor alle kunne få ordet i ubegrænset antal gange.

I den sammenhæng og efter de daværende taletidsregler, gav denne muligheden for at formanden til hver en tid kunne kræve taletid, ingen udfordringer for taletidsreglerne. Alle medlemmer kunne tage til genmæle lige så ofte som formanden fik taletid.

Ligesom taletiderne den gang ikke var begrænset til 3 spørgsmål fra hvert parti som nu, men at alle medlemmer kunne tage ordet det antal gange de ønskede dette.

Med nuværende taletidsregler vil indførelsen af beslutningsforslaget, give udfordringer for mødelederen i henhold til gældende taletider, hvis formanden kræver ordet midt i rækken af ordførerindlæg. Det kunne tænkes, at nogle partier har opbrugt deres taletid og dermed afskæres fra at tage til genmæle. Ligesom spørgsmål i henhold til gældende taletid, skal være spørgsmål der rettes til den som har ordet fra talerstolen og ikke som en debat på tværs af salen.

En ændring af forretningsordenens gældende taletidsregler, vil kræve en afklaring af, i hvilken sammenhæng og ud fra nugældende taletider, at forslagsstillerne ønsker genindført en regel om, at formanden til hver en tid skal kunne tage ordet. Det kræver ligeledes en afklaring af, hvorvidt dette skal medføre, at alle medlemmer eller partier gives mulighed for yderligere spørgsmål eller svar, såfremt formanden gives flere muligheder for at tage ordet, eller hvorvidt dette kun skal rettes til ordføreren der står på talerstolen og i udgangspunktet ikke har nogen begrænsninger i antal af svar denne kan afkræves. Ligesom det bør afklares om, der skal gives formanden ubegrænset mulighed for at tage ordet ud over de 3 muligheder Naalakkersuisut allerede har, med de eksisterende regler til hver ordfører.

Udvalget forventer at sagen afklares nærmere ved formandskabets fremsættelse af forslag til ændring af forretningsordenens taletidsregler.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Der ses ikke grundlag for at anfægte de af lovforslagets bemærkninger anførte formodede økonomiske konsekvenser af forslaget.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund forslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget hermed overgive forslaget til 2. behandling.

Randi V. Eriksen

Håvard Høy Kvik

Ulf D. D.

A. F. Thomsen
(Formand)

Sy. Lind

Søren Skov

Ulf Kvik